

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3492/2021. (XI. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kpkf.VII.40.464/2020/4. számú végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Demeter Andrea ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz a Kúria Kpkf.VII.40.464/2020/4. számú végzésével szemben. Alkotmányjogi panaszában kérte a Kúria mint másodfokú bíróság végzése, valamint a perben első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 33.K.704.381/2020/10. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Alkotmányjogi panaszában az indítványozó előadta, hogy kormányzati szolgálati jogviszonyban állt az alperessel. Kérelmére a munkáltatója – 2011. március 1-től – munkavégzésre irányuló további jogviszony létesítését engedélyezte számára. 2020. februárjában a munkáltatói jogkör gyakorlója arról tájékoztatta az indítványozót, hogy az engedélyköteles jogviszony létesítésére irányuló munkáltatói engedélyt 2020. március 31-i hatállyal visszavonja, ezért felhívta a figyelmét arra, hogy ha azt fent kívánja tartani, nyújtson be ismételt kérelmet. Felhívta ugyanakkor az indítványozó figyelmét arra is, hogy amennyiben az engedélyköteles tevékenység folytatását nem kéri, vagy arra nem kap engedélyt, akkor gondoskodnia kell az összeférhetetlen helyzet megszüntetéséről. Az indítványozó ezt követően, 2020. március 10-én benyújtott kérelmét a munkáltatója 2020. március 18-án a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: NAVtv.) 33/D. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozással elutasította. Erre figyelemmel az indítványozó a munkavégzésre irányuló további munkaviszonyát 2020. április 23. napjával közös megegyezéssel megszüntette.
- [3] Ezután az indítványozó keresetet nyújtott be, melyben kérte a jogsértés megállapítását, valamint azt, hogy a bíróság az összeférhetlenség körében a 2020. március 18-én kelt alperesi döntést változtassa meg. Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 33.K.704.381/2020/10. számú végzésével az eljárást megszüntette, mert álláspontja szerint a NAVtv. 34/W. § (3) bekezdése alapján a munkáltatói jogkör gyakorlójának mérlegelési körébe tartozó döntés (a további jogviszony létesítésére vonatkozó munkáltatói döntés) ellen nem lehet bírósághoz fordulni. A bíróság ezért úgy ítélte meg, hogy az indítványozó által vitatott tevékenység jogszerűségének vizsgálata törvényben kizárt.
- [4] Az elsőfokú bíróság döntése ellen az indítványozó fellebbezett. A fellebbezés nyomán másodfokon eljáró Kúria Kpkf.VII.40.464/2020/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A Kúria megállapította, hogy az indítványozó által sérelmesnek tartott munkáltatói döntés nem a NAVtv. 34/W. § (4) bekezdésében rögzített, az összeférhetlenség megszüntetésére irányuló munkáltatói felszólítás volt (amely ellen bírósághoz lehet fordulni), hanem az engedélyköteles jogviszony folytatására irányuló indítványozói kérelmet elutasító munkáltatói határozat. A sérelmezett határozat a NAVtv. 33/C. §-ba tartozó olyan döntés volt, amit a munkáltatói jogkör gyakorlója mérlegelési jogkörben eljárva hozhatott meg, ezért arra a NAVtv. 34/W. § (3) bekezdése az irányadó, s ennél fogva a bírósági felülvizsgálata kizárt.
- [5] Az indítványozó álláspontja szerint sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslat-hoz való joga, valamint az Alaptörvény XII. cikke szerinti alapjoga („munkához való joga”). Állította, hogy az általa „az alapügyben támadott munkáltatói döntés nem lehet teljes körű döntési szabadságot biztosító mérlegelési jogkörben meghozott döntés”, így az eljáró bíróságnak nem szolgálhat hivatkozási alapul a NAVtv. 34/W. § (3) bekezdése, ami korlátozza a munkáltatói döntéssel szemben a bírósághoz fordulást. Állította továbbá, hogy ha még mérlegelési jogkörben hozott munkáltatói döntésként is lenne értékelhető, akkor sem lehetne más következtetésre jutni, csak arra, hogy jogszabály a jogorvoslatot az ilyen döntés ellen is biztosítja, mert szerinte a támadott döntés a NAVtv. 34/W. § (4) bekezdés c) pontja szerinti „összeférhetlenség megszüntetésére

- irányuló írásbeli felszólítással kapcsolatos ügy”, amellyel szemben van helye jogorvoslatnak. Mindezek alapján a bírói jogértelmezést a jogorvoslati jogába ütközőnek tartotta. Az indítványozó szerint továbbá az Alaptörvény XII. cikkében biztosított alapjogát sérti az, hogy a „bírói döntések jogorvoslat híján végérvényesen ellehetetlenítik indítványozó jogát, hogy szabadidejében a fennálló kormányzati szolgálati jogviszonya mellett (pernyertessége esetén) újra munkavégzésre irányuló további jogviszonyt létesíthessen a korábbi munkahelyén”.
- [6] Az indítványozó az Abtv. 26. §-a szerinti vizsgálatra is utalt. Szerinte a NAVtv. 34/W. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenes, ha arra vezethet, hogy egy kormánytisztviselő a munkáltató döntésével szemben nem élhet jogorvoslattal, mert teret enged az önkényes munkáltatói döntésnek és sérti a jogbiztonság követelményét. Az indítványozó mindazonáltal a kifogásolt törvényi rendelkezés kapcsán nem jelölte meg konkrétan az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését, és nem kérte az Alkotmánybíróságtól a törvényi rendelkezés megsemmisítését.
- [7] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [8] Az Alkotmánybíróság mindenképp rámutat arra, hogy az Abtv. 52. §-a kifejezetten rögzíti a határozott kérelem követelményét. Ennek részét képezi, hogy az indítvány megjelölje „az Alaptörvény, illetve a nemzetközi szerződés megsértett rendelkezéseit” [52. § (1b) bekezdés d) pont], valamint tartalmazzon „kifejezett kérelmet a jogszabály, jogszabályi rendelkezés vagy a bírói döntés megsemmisítésére, illetve az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára” [52. § (1b) bekezdés f) pont]. Az Abtv. 26. §-ára hivatkozó indítványi kérelem e követelménynek nem tesz eleget.
- [9] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Jelen esetben megállapítható, hogy az indítványozó a sérelmezett kúriai végzéssel zárult ügyben felperes volt [Abtv. 27. § (2) bekezdés a) pont], számára hátrányos döntés született, s a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A magánszemély kérelmező ekként az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [10] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában (a Kúria végzésének kézbesítése az indítványozó jogi képviselője számára 2021. február 26-án történt, az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2021. április 17-én elektronikus úton terjesztette elő) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai végzést támadta.
- [11] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [12] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az eljárást megszüntető elsőfokú végzést, valamint az ezt helybenhagyó kúriai végzést az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében garantált jogorvoslati jogába, és a jogorvoslati jogának sérelme miatt egyúttal az Alaptörvény XII. cikkébe ütközőnek tartotta. Sérelmeként arra hivatkozott, hogy az eljáró első- és másodfokú bíróság szerint az alapügyben kifogásolt munkáltatói döntés a NAVtv. 33/C. §-ba tartozó olyan döntés volt, amit a munkáltatói jogkör gyakorlója mérlegelési jogkörben eljárva hozhatott meg, és amire így a NAVtv. 34/W. § (3) bekezdése az irányadó kizárva a bírósági felülvizsgálatot.
- [13] Tartalma szerint ekként az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz valójában az első- és másodfokú döntés felülbírálatára irányult a kifogásolt munkáltatói döntés minősítését, illetve a vele szemben megindítható bírói felülvizsgálatot illetően. Az Alkotmánybíróság jogköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 27. §-a értelmében arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Következetes gyakorlata értelmében az Alkotmánybíróság a bírói döntés irányára,

illetve a bírósági eljárás felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére (lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]). Az indítvány az első- és másodfokú végzéssel összefüggésben nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségűként értékelhető kérdést, illetve olyat, ami felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem állapítható meg, hogy a támadott bírói döntéssel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.

- [14] 3. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz részben nem tett eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d)* és *f)* pontjában írt feltételeknek, illetve a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2021. november 9.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető, alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/992/2021.

